

Olimp Mühəndis Xidmətləri
Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

*2022-ci il konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları
və müstəqil auditorun hesabatı*

MÜNDƏRİCAT

31 dekabr 2022-ci il tarixinə bitən il üzrə maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiqlənməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinə dair hesabat	
MÜSTƏQIL AUDITORUN HESABATI	
Konsolidə edilmiş Maliyyə Nəticələri Haqqında Hesabat	
Konsolidə edilmiş Maliyyə Vəziyyəti Haqqında Hesabat	
Konsolidə edilmiş Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Haqqında Hesabat	
Konsolidə edilmiş Kapitalda Dəyişikliklər Haqqında Hesabat	
MALIYYƏ HESABATLARINA ŞƏRHLƏR VƏ QEYDLƏR	
1. Korporativ məlumat	
2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti	
3. Təqdim etmənin əsasları	
4. Əhəmiyyətli uçot siyasətlərinin qısa məzmunu	
5. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mühasibat təxminləri və fərziyyələri	
6. Segment haqqında məlumat	
7. Əsas əməliyyat gəlirləri	
8. Marketing və satış xərcləri	
9. Əmək haqqı xərcləri	
10. Maliyyə xərcləri+/(gəlirləri-)	
11. İnzibati və idarəetmə xərcləri	
12. Fövqaladə xərclər+/(gəlirlər-)	
13. Qısamüddətli debitor borcları	
14. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	
15. Sair qısamüddətli aktivlər	
16. Torpaq, tikili, avadanlıqlar	
17. Ehtiyatlar	
18. Cari vergi öhdəlikləri	
19. Qısamüddətli kreditör borcları	
20. Sair qısamüddətli əhdəliklər	
21. Nizamnamə kapitalı	
22. Mənfəət vergisi	
23. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri	
24. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	
25. Risklərin idarə edilməsi	
26. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr	

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT

Rəhbərlik "Olimp Mühəndis Xidmətləri" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti ("Cəmiyyət") 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, eləcə də həmin tarixə bitən il üzrə əməliyyat nəticələri, pul vəsaitlərinin hərəkəti və səhmdar kapitalında dəyişiklikləri düzgün əks etdirən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının Kiçik və Orta Sahibkarlıq Subyektləri üçün Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) müvafiq olaraq hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

- Mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq şəkildə seçilməsi və tətbiqinə;
- Məlumatların, o cümlədən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq, mötəbər, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;
- İstifadəçilərə xüsusi əməliyyatların, digər hadisə və şəraitlərin Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaqda yardım göstərilməsi üçün MHBS-nin xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə;
- Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə.

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

- Cəmiyyət daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin yaradılması, tətbiqi və saxlanılmasına;
- Cəmiyyətin əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə, onun maliyyə hesabatlarının istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun gəldiyini təmin edə biləcək müvafiq mühasibat uçotu qeydlərinin aparılması;
- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və mühasibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq məcburi mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
- Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə; və
- Saxtakarlıq və digər pozuntuların müəyyən edilməsi və qarşısının alınmasına.

Cəmiyyətin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə bitən il üzrə maliyyə hesabatları 24 iyun 2023-cü-ci il tarixdə rəhbərlik tərəfindən imzalanmışdır.

Talıbov İsgəndər
Direktor

Dadaşzadə Nihad
Baş mühasib

MÜSTƏQIL AUDITORUN HESABATI

“Olimp Mühəndis Xidmətləri” MMC təsisçilərinə:

Konsolidə edilmiş Maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat

Rəy

Biz “Olimp Mühəndis Xidmətləri” MMC (Cəmiyyət) 31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, konsolidə edilmiş məcmu gəlirlər haqqında hesabatdan, konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, qoşma konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə konsolidə edilmiş maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini Kiçik və Orta Sahibkarlıq Subyektləri üçün Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditini Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinin” (IESBA) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi IESBA məcəlləsinin tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Əsas Audit Məsələləri

Əsas audit məsələləri peşəkar mülahizəmizə görə, cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditini zamanı ən çox əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditini kontekstində və onlara dair rəyimizi formalaşdırarkən nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərlə bağlı ayrıca rəy bildirmirik.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının Kiçik və Orta Sahibkarlıq Subyektləri üçün Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiŐ maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, r hb rl k Cəmiyyəti ləğv etmək və ya iŐini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən baŐqa münasib alternativ olmadığı halda, r hb rl k Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda

fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına v  mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daŐıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli Ő xsl r Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının verilme prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daŐıyır.

Konsolidə edilmiŐ maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz konsolidə edilmiŐ maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, d l duzluk və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və r yimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmıŐ audit onu h miŐ  aŐkarlayır. Təhriflər d l duzluk və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peŐ kar mühakimə tətbiq edirik v  peŐ kar Ő kkaklıq n mayiŐ etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidə edilmiŐ maliyyə hesabatlarında d l duzluk və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklerini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layih l ndirib həyata keçiririk v  rəyimizi əsaslandırmaq u un yetərli v  münasib audit sübutlarını əldə edirik. D l duzluk nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aŐkarlamamaq riski səhvlər n tic sindəkind n daha yüksəkdir,  unki d l duzluk s zl Őm , saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi u un olmamaq Ő rtil , bu Ő raitl rd  uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək u un audit  aid daxili nəzarəti baŐa d Ő r k.
- İstifadə edilmiŐ uçot siyasətinin uyğunluğunu v  r hb rl k tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin v  əlaqəli məlumatların açıqlanmasının m ntiqilliyini qiymətləndiririk.
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin r hb rl k tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna v  əldə edilən audit sübutlarının əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi Ő bh  altına qoya bilən hadisələrə və ya Ő raitl r  bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə  ıxarırıq.  h miyy tli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə d yiŐiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit

sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.

- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Biz həmçinin iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə bəyanat veririk ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişik.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən biz cari dövr üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsinə qərara almadığımız halda, biz bu məsələləri auditor hesabatımızda təsvir edirik.

“SM Audit and Consulting” MMC adından

Məmmədov Səbuhi Əmirxan oğlu

Direktor-Auditor

Bakı, Azərbaycan Respublikası

24 iyun 2023-cü il

“OLİMP MÜHƏNDİS XİDMƏTLƏRİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

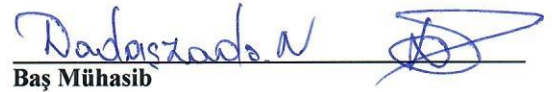
Qeydlər	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
AKTİVLƏR		
Uzunmüddətli aktivlər		
Torpaq, tikili və avadanlıqlar	894 098.84	712 063.98
Qeyri-maddi aktivlər	488 473.47	488 859.41
Uzunmüddətli debitor borcları	20 257 917.28	9 822 766.03
Səhmlər və iştirak payları üzrə maliyyə qoyuluşları	11 269 618.56	7 569 618.56
Sair uzunmüddətli aktivləri	-	-
	32 910 108.15	18 593 307.98
Qısamüddətli aktivlər		
Ehtiyatlar	1 010 210.38	2 237 544.96
Qısamüddətli debitor borcları	-	-
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1 938 408.07	2 091 419.38
Sair qısamüddətli aktivləri	127 616.94	296 558.16
Digər aktivlər	9 286.27	9 267.93
	3 085 521.66	4 634 790.43
CƏMİ AKTİVLƏR	35 995 629.81	23 228 098.41
KAPİTAL		
Nizamnamə kapitalı	3 841 202.78	1 141 202.78
Kapital ehtiyatları	-	-
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	4 693 983.91	4 086 301.45
Cəmi kapital	8 535 186.69	5 227 504.23
ÖHDƏLİKLƏR		
Qısamüddətli öhdəliklər		
Alınmış avanslar	-	-
Uzunmüddətli kreditör borclar	26 301 738.63	17 844 645.35
Sair qısamüddətli öhdəliklər	1 158 704.49	155 948.83
	27 460 443.12	18 000 594.18
Cəmi öhdəliklər	27 460 443.12	18 000 594.18
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	35 995 629.81	23 228 098.41

Rəhbərlik adından:

Direktor

“24” iyun 2023-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Baş Mühasib

“24” iyun 2023-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

**“OLİMP MÜHƏNDİS XİDMƏTLƏRİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)**

Qeydlər	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Əsas əməliyyat gəlirləri	15 670 854.14	13 530 997.95
İcarədən gəlirlər	162 408.32	32 699.60
Ümumi əməliyyat gəlirləri	15 833 262.46	13 563 697.55
Əməliyyat xərcləri	(15 083 825.88)	(12 525 643.71)
Əməliyyat mənfəət (zərəri)	749 436.58	1 038 053.84
Maliyyə gəlirləri	-	-
Maliyyə xərcləri	-	-
Mənfəət üzrə azadolmalar	-	(100 753.94)
Fövqəladə gəlirləri	-	-
Fövqəladə xərcləri	-	-
Vergitutmadan əvvəl mənfəət (zərər)	749 436.58	937 299.90
Mənfəət vergisi xərci	(149 887.32)	(187 459.98)
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	599 549.26	749 839.92
Mənfəətdə iştirak payı:		
Təsisçilərin payı		

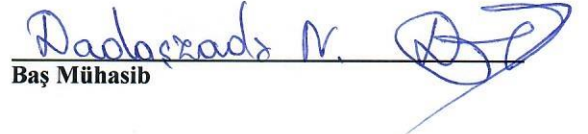
Rəhbərlik adından:

Direktor

“24” iyun 2023-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

Baş Mühasib

“24” iyun 2023-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

“OLİMP MÜHƏNDİS XİDMƏTLƏRİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

Qeyd	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Hesabat dövründə mənfəət və ya zərər	797 729.08	1 038 053.84
Mənfəət vergisi üzrə xərclər	(108 687.70)	(187 459.98)
Qeyri-pul maddələri üzrə gəlirlər və xərclər		
- Əsas vəsaitlərin amortizasiyası		
- Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası		
- Əsas vəsaitlərin satışı və xaric olması üzrə		
Dövrüyyə kapitalında dəyişikliklər:		
- Ehtiyatlar üzrə artım/azalma		
- Əməliyyat debitor borclarında artım/azalma		
- Sair qısamüddətli aktivlərdə artım/azalma		
- Sair q/m maliyyə aktivləri üzrə	-	
- Əməliyyat kreditör borclarında artım/azalma		
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	689 041.38	850 593.86
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Əsas vəsaitlərin alınması	-	
QMA alınması üçün		
Dövlət istiqrazlarının alınması		
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	-	-
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Təsisçilərin kapital qoyuluşları		
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		
Pul vəsaitlərinin və bank overdraftlarının xalis artması (azalması)	(153 011.31)	972 903.12
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və bank overdraftları	2 091 419.38	1 118 516.26
İlin sonuna pul vəsaitləri və bank overdraftları	1 938 408.07	2 091 419.38
İl ərzində artım (azalma)	(153 011.31)	972 903.12

Rəhbərlik adından:

Talibov İ.
Direktor

“24” iyun 2023-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

Dadazade N.
Baş Mühasib

“24” iyun 2023-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

“OLİMP MÜHƏNDİS XİDMƏTLƏRİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeyd	Nizamnamə Kapitalı	Kapital ehtiyatları	Bölüşdürülməmiş mənfəət (zərər)	Cəmi kapital
31 dekabr 2020-ci il tarixə qalıq		10 079 131.00		3 257 923.72	13 337 054.72
2021-ci il üzrə xalis mənfəət (zərər)		(8 937 908.22)		834 602.37	(8 103 305.85)
Mülkiyyəçinin kapital qoyuluşları Yenidən qiymətləndirmə	18				
31 dekabr 2021-ci il tarixə qalıq		1 141 222.78		4 092 526.09	5 233 748.87
2022-ci il üzrə xalis mənfəət (zərər)		2 680 000		560 452.25	3 240 452.25
Mülkiyyəçinin kapital qoyuluşları Yenidən qiymətləndirmə	18				
31 dekabr 2022-ci il tarixə qalıq		3 821 222.78		4 652 978.34	8 474 201.12

Rəhbərlik adından:

Talibov İ.
Direktor

24 iyun 2023-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

Dadaşzadə N.
Baş Mühəsib

24 iyun 2023-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

“OLİMP MÜHƏNDİS XİDMƏTLƏRİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ
ŞƏRHLƏR

---

1. Korporativ məlumat

Hazırkı maliyyə hesabatları 31.12.2022-ci ildə tamamlanan il üzrə Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına (BMHS) uyğun olaraq “Olimp Mühəndis Xidmətləri” MMC üçün tərtib edilmişdir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmış Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətdir.

“Olimp Mühəndis Xidmətləri” MMC “Modul LİS” MMC adı ilə 16.03.2007-ci il tarixində Bakı şəhəri Vergilər Departamentinin Kommersiya hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı İdarəsi tərəfindən dövlət qeydiyyatına alınmışdır. Dövlət qeydiyyat № 1001117811 (VÖEN).

“Olimp Mühəndis Xidmətləri” MMC-i Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Mir Cəlal küçəsi ev 123 mənzil 46 hüquqi ünvanında yerləşir.

“Olimp Mühəndis Xidmətləri” MMC-nin Nizamnaməsinə görə əsas fəaliyyət sahəsi olaraq mühəndislik, təmir-tikinti işlərinin aparılması, həmçinin tikinti materiallarının topdansatışı, topoqrafiya, kartoqrafiya ilə bağlı mal, iş və xidmətlərin təqdim edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

31.12.2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin nizamnamə kapitalı 1 000 000.00 manatdır. Təsisçilərin nizamnamə kapitalında payı 5 % ilə Talıbov İsgəndər Sabir oğluna və 95 % ilə Aliyev Shukyura məxsusdur.

31.12.2022-ci il tarixə Cəmiyyətin işçilərinin sayı 34 nəfər olmuşdur.

Cəmiyyətin aşağıdakı törəmə müəssisələri vardır:

-İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Milli Gəlirlər Baş İdarəsinin Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı idarəsi tərəfindən 14 iyun 2009-cu il tarixdə 1404712921 sayılı VÖEN ilə qeydiyyata alınmış “OLİMP UAV” MMC – Cəmiyyətin təsisçi payı 99%.

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Milli Gəlirlər Baş İdarəsinin Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı idarəsi tərəfindən 23 dekabr 2004-cü il tarixdə 1700395471 sayılı VÖEN ilə qeydiyyata alınmış “SOCAR-NEFTEQAZSTROY” MMC – Cəmiyyətin təsisçi payı 89.78%.

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Milli Gəlirlər Baş İdarəsinin Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı idarəsi tərəfindən 22 avqust 2008-ci il tarixdə 1501278521 sayılı VÖEN ilə qeydiyyata alınmış “SHELF İNSHAAT SERVICES” MMC – Cəmiyyətin təsisçi payı 99%.

2. Cəmiyyətin ətraf mühiti

Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək artımı və dayanıqlığı hökumətin həyata keçirdiyi fiskal və monetar tədbirlərin effektivliyindən, eləcə də xam neftin qiymətlərindən və Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

Neft qiymətlərində azalma və milli valyutanın əsas xarici valyutalara qarşı devalvasiyasının mənfi nəticəsi olaraq 2016-cı ildə ölkədə baş vermiş kəskin iqtisadi böhrandan sonra Azərbaycan hökuməti tərəfindən uzunmüddətli iqtisadi sabitliyi və dayanıqlığı təmin etmək məqsədilə islahatlar sürətləndirilmişdir. İnstitusional dəyişiklikləri əhatə edən iqtisadi islahatlara əsasən inflyasiya aşağı birrəqəmli səviyyədə sabitləşmiş, iqtisadi artım pozitiv zonada qalmaqda davam etmiş, milli valyutanın məzənnəsi dayanıqlı səviyyədə olmuş və ölkənin xarici sektorunda müsbət tendensiyalar müşahidə olunmuşdur.

Bir sıra qeyri-sabit sistem risklərinə baxmayaraq, borcların ödənilməsi ilə yanaşı Cəmiyyət sektorunun sabitliyi də təmin edilmişdir. “Fiziki şəxslərin problemlı kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanının icrası fiziki şəxslərin borclarının ödənilməsi və vaxtı keçmiş kredit borclarının restrukturizasiyasına gətirib çıxarmış, eləcə də Cəmiyyət sektorunda problemlı kreditlər məsələsinin həllini təmin etmişdir.

2020-ci il ərzində beynəlxalq reyting agentlikləri Azərbaycanın kredit reytingini “sabit proqnoz” səviyyəsində saxlayıb. 2020-ci ilin aprel ayında bu proqnoz “müsbət” səviyyəyə yüksəldilib.

12 mart 2020-ci il tarixində Dünya Səhiyyə Təşkilatı COVID-19 epidemiyasını qlobal pandemiya elan etmişdir. Azərbaycan hökuməti tərəfindən COVID-19 pandemiyasının yayılmasının qarşısının alınması və mənfi təsirlərinin azaldılması məqsədilə hərəkətin məhdudlaşdırılması ilə bağlı tədbirlər, o cümlədən karantin, özünütəcrid və ticarət fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması, o cümlədən müəssisələrin bağlanması kimi bir sıra tədbirlər görülmüşdür. Yuxarıda qeyd olunan tədbirlər 2020 və 2021-ci il ərzində qismən yumşaldılmışdır. Bu tədbirlər Azərbaycanda iqtisadi fəaliyyəti əhəmiyyətli dərəcədə məhdudlaşdırmış və biznes subyektlərinə, bazar iştirakçılarna, Cəmiyyətin müştərilərinə, habelə yerli və qlobal iqtisadiyyata mənfi təsir göstərmiş və gələcəkdə qeyri-müəyyən müddət təsir göstərməkdə davam edə bilər.

COVID-19 pandemiyası ilə yanaşı, 27 sentyabr 2020-ci il tarixində Ermənistanın işğalı altında olan Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarında Azərbaycan və Ermənistan arasında yenidən hərbi əməliyyatlar başlamışdır. 9 noyabr 2020-ci il tarixində imzalanmış atəşkəs razılaşmasına əsasən 10 noyabr 2020-ci il tarixindən etibarən Dağlıq Qarabağ və ətraf bölgələrindəki bütün hərbi əməliyyatlar dayandırılmışdır.

Siyasi və iqtisadi vəziyyətin mövcud təsirlərini proqnozlaşdırmaq çətinidir, lakin bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri daha çox ola bilər və bu da dövlət maliyyəsinin pisləşməsinə, maliyyə bazarlarının qeyri-sabitliyinə, kapital bazarlarında qeyri-likvidliyə, inflyasiyanın artmasına və milli valyutanın əsas xarici valyutalara nisbətdə dəyərdən düşməsinə gətirib çıxara bilər.

Rəhbərlik, həmçinin Cəmiyyətin fəaliyyətinin dayanıqlığını təmin etmək, öz müştərilərinə və işçilərinə dəstək olmaq üçün bütün lazımi tədbirləri görür.

Mövcud iqtisadi vəziyyətin gələcək təsirini qabaqcadan proqnozlaşdırmaq nisbətən mürəkkəb olduğuna görə rəhbərliyin iqtisadi mühitlə bağlı cari proqnozları və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə ABŞ dollarının məzənnəsi dəyişməmiş və 1 USD = 1.70 AZN səviyyəsində sabit qalmışdır.

3. Təqdim etmənin əsasları

Maliyyə hesabatları ədalətli dəyerdə ölçülən satışı mümkün olan maliyyə aktivləri, törəmə maliyyə alətləri, torpaq və binalar və investisiya xüsusiyyətləri istisna olmaqla tarixi qiymət əsasında hazırlanmışdır. Ədalətli dəyerdə sığortalanan tanınmış aktiv və öhdəliklərin köçürmə dəyərləri, sığorta edilən risklərə aid edilən ədalətli dəyerdə dəyişiklikləri qeyd etmək üçün uyğunlaşdırıldı. Maliyyə hesabatları Azərbaycan manatında (AZN) təqdim edilib, əks təqdirdə bütün dəyərlər ən yaxın rəqəmə yuvarlaqlaşdırılır.

Uyğunluq haqqında bəyanat

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları Mühasibat Uçotu üzrə Beynəlxalq Standartlar Şurası (MUBSS) tərəfindən buraxılan Kiçik və Orta Sahibkarlıq Subyektləri üçün Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) müvafiq olaraq hazırlanmışdır.

Təqdimat meyarlarının digər əsasları – fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyətin proqnozlaşdırıla bilən gələcəkdə fasiləsizlik prinsipinə uyğun olaraq fəaliyyətini davam etdirməsi haqqında fərziyyələrə əsaslanaraq tərtib edilmişdir.

Bu maliyyə hesabatları, başqa şəkildə qeydlər edilməyənə qədər, Azərbaycan manatı (manat) ilə ifadə olunur.

Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş Cəmiyyət mühasibat uçotunu yerli mühasibat uçotu qaydalarına uyğun olaraq aparır. Bu maliyyə hesabatları mövcud məcburi mühasibat və vergi uçotu qaydalarına əsasən hazırlanmış və MHBS-na uyğunlaşdırılması üçün tərtibatında düzəlişlər edilmişdir.

Əsas mühasibat uçotu qaydaları aşağıda açıqlanır.

Konsolidə edilmənin əsasları

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin və onun törəmə müəssisələrinin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə hesabatlarını əhatə edir. Nəzarət Cəmiyyətin investisiya obyektində iştirakı nəticəsində dəyişən gəlirlərə məruz qaldıqda və ya hüquqları olduqda və bu gəlirlərə təsir etmək imkanı olduqda investisiya obyektində səlahiyyəti vasitəsilə əldə edilir. Xüsusilə, Cəmiyyət investisiya obyektinə yalnız və yalnız o halda nəzarət edir:

- Investisiya obyektində səlahiyyət (yəni, investisiya obyektinin müvafiq fəaliyyətlərini idarə etmək üçün ona cari imkan verən mövcud hüquqlar)
- Investisiya obyektində iştirakından dəyişən gəlirlərə məruz qalma və ya hüquqlar

- Onun gəlirlərinə təsir etmək üçün investisiya obyektini üzərində səlahiyyətindən istifadə etmək imkanı

Ümumiyyətlə, səsvermə hüquqlarının əksəriyyətinin nəzarətlə nəticələndiyi ehtimalı var. Bunu dəstəkləmək üçün prezumpsiya və Cəmiyyət investisiya obyektinin səs çoxluğu və ya oxşar hüquqlarından azına malik olduqda, Cəmiyyət investisiya obyektini üzərində səlahiyyətinin olub-olmamasını qiymətləndirərkən bütün müvafiq faktları və şərtləri nəzərə alır, o cümlədən:

- Investisiya obyektinin digər səs sahibləri ilə müqavilə razılaşması(lar).
- Digər müqavilə razılaşmalarından irəli gələn hüquqlar
- Cəmiyyətin səsvermə hüquqları və potensial səsvermə hüquqları

Əgər faktlar və şərait üç nəzarət elementindən birində və ya bir neçəsində dəyişikliklərin olduğunu göstərsə, Cəmiyyət investisiya obyektinə nəzarət edib-etməməsini yenidən qiymətləndirir. Törəmə müəssisənin konsolidasiyası Cəmiyyət törəmə müəssisə üzərində nəzarəti əldə etdikdən sonra başlayır və Cəmiyyət törəmə müəssisə üzərində nəzarəti itirdikdə dayandırılır. İl ərzində alınmış və ya xaric edilmiş törəmə müəssisənin aktivləri, öhdəlikləri, gəlirləri və xərcləri Cəmiyyətin nəzarəti əldə etdiyi tarixdən Cəmiyyətin törəmə müəssisəyə nəzarəti dayandırdığı tarixə qədər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilir.

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlərin (DMG) hər bir komponenti Cəmiyyətin əsas müəssisəsinin səhmdarlarına və nəzarət olunmayan paylara aid edilir, hətta bu, qeyri-nəzarət paylarının kəsir balansına malik olması ilə nəticələnsə belə.

Zəruri hallarda, onların Mühasibat uçotu siyasətlərini Cəmiyyətin uçot siyasətlərinə uyğunlaşdırmaq üçün törəmə müəssisələrin maliyyə hesabatlarına düzəlişlər edilir. Cəmiyyət üzvləri arasında əməliyyatlarla bağlı bütün Cəmiyyətdaxili aktivlər və öhdəliklər, kapital, gəlir, xərclər və pul vəsaitlərinin hərəkəti konsolidasiya zamanı tam həcmdə silinir.

Nəzarət itkisi olmadan törəmə müəssisənin mülkiyyət payının dəyişməsi kapital əməliyyatı kimi uçota alınır.

Əgər Cəmiyyət törəmə müəssisə üzərində nəzarəti itirsə, o, müvafiq aktivləri (qudvil daxil olmaqla), öhdəlikləri, nəzarət olunmayan payları və kapitalın digər komponentlərini tanınmasını dayandırır, nəticədə yaranan hər hansı gəlir və ya zərər mənfəət və ya zərərdə tanınır. Saxlanılan hər hansı investisiya ədalətli dəyərlə tanınır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına aşağıdakı şirkətlər daxil edilmişdir:

- “Olimp Mühəndis Xidmətləri” MMC (VÖEN 1001117811) – ana şirkət;
- “OLİMP UAV” MMC (VÖEN 1404712921) – 99% törəmə şirkət.
- “SOCAR-NEFTEQAZSTROY” MMC (VÖEN 1700395471) – 89.78% törəmə şirkət.
- “SHELF İNSHAAT SERVICES” MMC (VÖEN 1501278521) – 99% törəmə şirkət.

Struktur bölmələri nəzarət hüququnun yaranma tarixindən başlayaraq birləşdirilir. Cəmiyyətin nəzarəti əldə etdiyi və bu nəzarətin qurtardığı tarixə qədər konsolidə olunma (birləşmə) davam etdiriləcək.

Hüquqi şəxslərin və struktur bölmələrinin maliyyə hesabatları müvafiq uçot siyasətlərindən istifadə edilərək eyni hesabat tarixi üçün hazırlanmışdır.

Bütün şirkə daxili balanslar, gəlir və xərclər, mənfəət və zərər, Cəmiyyətdaxili əməliyyatlardan əmələ gələn itkilər tamamilə çıxılmışdır.

4. Əhəmiyyətli uçot siyasətlərinin qısa məzmunu

Biznes birləşmələri

Biznes birləşmələri alış vasitəsilə həyata keçirilir. Cəmiyyətin alış dəyəri aktivlərin, kapital alətlərinin və öhdəliklərin mübadilə gününə olan ədalətli dəyərində alışıla bağlı digər xərclər əlavə olunmaqla hesablanır. Əldə olunmuş aktivlər, öhdəlik və şərti öhdəliklər azlıqların payının genişliyindən asılı olmayaraq alış gününə olan ədalətli dəyərlə hesablanır.

Əlaqədar törəmə alətləri törəmə olmayan baş muqavilənin də daxil olduğu hibrid (mürəkkəb) alətin komponentidir, onun məzmunu mürəkkəb alətin bəzi pul vəsaitlərinin hərəkətinin mustəqil törəmə alətə oxşar şəkildə fərqlənməsi ilə bağlıdır.

Asılı müəssisələrə investisiyalar

Cəmiyyətin asılı müəssisələrə investisiyaları iştirak payı metodu istifadə olunaraq hesablanır. Asılı müəssisələr elə müəssisələrdir ki, Cəmiyyət həmin müəssisədə əhəmiyyətli təsirə malikdir.

İştirak payı metoduna əsasən asılı müəssisəsinə qoyulmuş investisiya məbləği əvvəlcə ilkin dəyəri ilə tanınır və investisiya obyektinin alış tarixindən sonra əldə etdiyi mənfəət və ya zərərində investorun payını tanımaq üçün investisiyanın balans dəyəri artırılır və ya azaldılır. Asılı müəssisəsinə aid olan qüvvil investisiyanın balans dəyərində daxil edilir. Lakin həmin qüvvilin amortizasiya edilməsinə yol verilmir və bu səbəbdən həmin amortizasiya investorun asılı müəssisəsinin mənfəət və ya zərərlərindəki payının müəyyən olunmasında nəzərə alınmır. İnvestorun asılı müəssisəsinin kapitalında birbaşa olaraq tanınan dəyişikliklərdəki payı investor tərəfindən birbaşa olaraq kapitalda tanınmalı və tələb olunduğu kimi kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatda açıqlanmalıdır. İnvestorun asılı müəssisəsinin zərərlərindəki payı həmin asılı müəssisədəki iştirak payına bərabər və ya ondan artıq olduqda, investor sonrakı zərərlərdəki payının tanınmasını dayandırır.

İştirak payından əldə olunan mənfəət Mənfəət və Zərər hesabatında əks etdirilir. Bu mənfəət, mənfəət vergisi çıxıldıqdan sonra səhmdarlar və azlıqların payı kimi bölüşdürülür.

Asılı müəssisənin maliyyə hesabatları payçı Cəmiyyətin hesabat tarixi ilə eyni vaxtda hazırlanır. Lazım olarsa, payçı Cəmiyyətin uçot siyasətinə uyğun düzəlişlər edilir.

Valyutaların yenidən hesablanması

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları, Cəmiyyətin yerli valyutası olan Azərbaycan Respublikası Manatı (AZN) ilə göstərilmişdir. Cəmiyyət daxilindəki hər bir müəssisə öz yerli valyutasını müəyyən edir və hər bir müəssisənin hesabatında olan maddələr həmin valyuta ilə hesablanır. Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq yerli valyutada əks etdirilir. Xarici valyutada ifadə edilən monetar aktivlər və öhdəliklər balans tarixində spot məzənnəyə uyğun olaraq yerli valyutada yenidən hesablanır. Bu cür əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri müvəqqəti olaraq pul vəsaitlərinin və netto – investisiyaların hedcinqləşdirilməsi (aktivlər və öhdəliklərin dəyərinin dəyişməsindən yaranan itkilərdən sığortalamaq üçün həyata keçirilən əməliyyatlar və ya risklərdən qorunma) kapital hesabına aid edilmişdirsə, məzənnə fərqləri mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilmir. Xarici valyutadakı məzənnə fərqlərindəki xərclərə aid olan kreditlər və vergi xərcləri ilkin əməliyyat tarixindəki məzənnəyə əsasən dəyişdirilir. Xarici valyutanın ədalətli dəyəri ilə

hesablanan qeyri-monetar maddələr ədalətli dəyərin qəbul olunduğu günə olan məzənnəyə əsasən dəyişdirilir. Monetar maddələr üzrə mübadilə fərqləri mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Hesabat dövrünün sonuna xarici valyutada ifadə edilən aktivlər və öhdəliklər olmamışdır.

Gəlirin tanınması

Gəlir müəssisəyə gələcəkdə iqtisadi səmərənin daxil olması və onların etibarlı əsasda qiymətləndirilməsi ehtimalı olduqda tanınır. Gəlirin məbləği, alış-satış ilə bağlı hər hansı güzəşt məbləğləri və müəssisə tərəfindən edilmiş güzəştlər nəzərə alınmaqla, alınmış və ya alınacaq vəsaitlərin ədalətli dəyəri ilə ölçülür. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

(a) Malların satışı

Malların satışından gələn gəlir, mülkiyyət hüququ ilə bağlı mühüm risklərin və mülkiyyətlə bağlı mükafatların müəssisə tərəfindən alıcıya ötürülən zaman, adətən mallar alıcıya çatdırılanda tanınır.

(b) Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin həcminin sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

(c) Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənəsüblüyü əsasında tanınır. Faiz gəlirləri mənfəət və zərərlər hesabatında maliyyə gəlirləri başlığı altında qeyd olunur.

(d) Maliyyə icarəsi gəlirləri

Lizinq əməliyyatlarından icarə gəlirləri lizinqin müddətinə müvafiq olaraq düz xətti metod tətbiq edilməklə tanınır.

Vergilər

Cari mənfəət vergisi

Cari mənfəət vergisi, cari və ya əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzləşdiriləcək) məbləği təşkil edir. Vergi dərəcəsi və vergi qanunları, göstərilmiş və ya mühasibat balansı ilə sabit göstərilən məbləğləri hesablamaq üçün istifadə olunur.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliklər metodu istifadə edilməklə, aktivlərin və öhdəliklərin vergitutma bazası ilə onların maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş balans dəyəri arasında meydana çıxan bütün zaman fərqləri üzrə müəyyən edilir.

Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri vergiyə cəlbolunan bütün zaman fərqləri əsasında tanınır. Yalnız:

- Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri qudvilin, aktivin və ya öhdəliyin biznes birləşməsi əməliyyatından başqa ilkin tanınma zamanı əmələ gəlir. Qeyd olunan əməliyyat nə uçot nə də vergiyə cəlb olunan mənfəətə heç bir təsir etmir; və

- Aşağıdakı hər iki şərtə cavab verən hissəsi istisna olmaqla, müəssisə, törəmə və asılı müəssisələrinə, filiallara və birgə müəssisələrdə iştirak paylarına investisiyalar ilə əlaqədar bütün vergi tutulan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi öhdəliyini tanımalıdır:

- 1) əsas müəssisə, investor və ya sahibkar müvəqqəti fərqin bərpa olunmasının vaxt üzrə paylanmasını idarə edə bilər; və

- 2) müvəqqəti fərqin yaxın gələcəkdə bərpa olunmayacağı ehtimalı var.

Aktivin tanınması müəssisəyə gələcək dövrlərdə daxil olacaq iqtisadi səmərələr şəklində həmin aktivin balans dəyərinin bərpa olunmasını nəzərdə tutur. Aktivin balans dəyəri onun vergi bazasından artıq olduğu zaman, vergi tutulan iqtisadi səmərələrin məbləği vergi məqsədləri üçün çıxılmasına yol verilən məbləğdən artıq olacaq. Bu fərq vergi tutulan müvəqqəti fərqdır, yaranan mənfəət vergisini gələcək dövrlərdə ödəmək öhdəliyi isə təxirə salınmış vergi öhdəliyidir. Aktivin balans dəyəri bərpa olunduqca, vergi tutulan müvəqqəti fərq bərpa olunacaq və müəssisə vergi tutulan mənfəət əldə edəcəkdir. Bu, iqtisadi səmərələrin müəssisədən vergi ödənişləri şəklində xaric olacağı ehtimalını yaradır. Yalnız:

- vergi tutulan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivini, aktiv və ya öhdəliyin biznes birləşməsi əməliyyatından başqa ilkin tanınma zamanı əmələ gəlir. Qeyd olunan əməliyyat nə uçot nə də vergiyə cəlb olunan mənfəətə heç bir təsir etmir; və

- vergi tutulan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivinin istifadəsi, müəssisə, törəmə və asılı müəssisələrinə, filiallara və birgə müəssisələrdə iştirak paylarına investisiyalar yatırılan zaman, mövcud olan vergi tutulan müvəqqəti fərqlərin bərpa olunmasından yaranan mənfəətdən artıq olan gələcək vergi tutulan mənfəətdən asılı olduqda mümkündür.

Təxirə salınmış vergi aktivinin balans dəyəri hər balans hesabatı tarixində yoxlanılmalıdır. Müəssisə balans dəyərini, bu təxirə salınmış vergi aktivinin tam məbləği və ya onun bir hissəsindən səmərə əldə etməyə yol verən kifayət qədər vergi tutulan mənfəətin əldə olunacağı ehtimalının artıq olmadığı dərəcədə azaltmalıdır. Hər hansı belə azalma kifayət qədər vergi tutulan mənfəətin əldə olunacağı ehtimalının yarandığı dərəcədə bərpa olunmalıdır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri, balans hesabatı tarixinə qədər qüvvədə olan və ya mahiyyət etibarilə qüvvədə olan vergi dərəcələri (və vergi qanunvericiliyi) əsasında aktivin realizasiya olunduğu və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi dövrə tətbiq ediləcəyi gözlənilən vergi dərəcələri ilə qiymətləndirilməlidir.

Satış vergisi

Gəlirlər, xərclər və aktivlər hesabatda satış vergisi çıxılmaqla göstərilir. Vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzləşdiriləcək) satış vergisi xalis məbləğlə hesabat balansında göstərilir.

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınma

Maliyyə aktivləri, ədalətli dəyərlə mənfəət və zərər, kreditlər və debitor borcları, ödəniş müddətinə qədər saxlanılan investisiyalar, satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri və törəmə aktivləri növlərinə bölünür. Cəmiyyət ona məxsus maliyyə aktivlərinin ilkin tanınma zamanı hansı növə aid olduğunu özü təyin edir.

Maliyyə aktivləri ilkin olaraq ədaləti dəyər və alışla bağlı digər xərcləri üzərinə gəlməklə tanınır.

Cəmiyyətə məxsus maliyyə aktivləri deyərək pul və qısamüddətli depozitlər, ticari və digər debitor borcları, kreditlər və debitor borcları, katirovka olunan və olunmayan maliyyə alətləri başa düşülür.

Maliyyə aktivlərinin növbəti ölçülməsi

Maliyyə aktivlərinin növbəti ölçülməsi aşağıdakı kimi təsnifləşdirilir:

Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə əks olunan maliyyə aktivləri

Müddəti təyin olunmuş maliyyə aktivinə münasibətdə, mənfəət və ya zərərlər effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə olunaraq ödəmə müddəti başa çatana qədər saxlanılmış investisiyanın qalan ömründə mənfəət və ya zərəre silinməlidir. Satış üçün mövcud olan maliyyə alətləri dedikdə Cəmiyyət tərəfindən yaxın gələcəkdə satılmaq məqsədilə alınmış maliyyə aktivləri nəzərdə tutulur. Bu kateqoriyaya hedcinq zamanı uçot tələblərinə cavab verməyən törəmə alətləri aiddir. Törəmələr, əlaqəli törəmələr də daxil olmaqla effektiv hedcinq alətləri olana qədər satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilir. Ədalətli dəyərdə baş vermiş dəyişikliyin nəticəsi ilkin tanınma zamanı müəssisə tərəfindən mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınaraq, ədalətli dəyərlə müəyyən edilən maliyyə aktivini balansda, maliyyə aktivinə aid mənfəət və ya zərər isə mənfəət və zərər hesabatında öz əksini tapır.

Cəmiyyət mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə heç bir maliyyə aktivini göstərməmişdir.

Əlaqədar törəmə alətin iqtisadi əlamətləri və riskləri baş müqavilənin iqtisadi əlamətləri və risklərinə sıx sürətdə aid edilmirsə, əlaqədar törəmə alət baş müqavilədən ayrılmalı, ədalətli dəyərdə qeydə alınmalı və bu Standart əsasında törəmə alət kimi uçota alınmalıdır. Bu əlaqədar törəmə alətləri mənfəət və zərər hesabatında göstərilən ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və zərərlə birlikdə ədalətli dəyərdə hesablanır. Yenidən qiymətləndirmə ancaq müqavilənin şərtlərində dəyişiklik olarsa baş verər.

Kreditlər və debitor borcları

Kreditlər və debitor borcları fəal bazarda kotirovka olunmayan, təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən ödənişli qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Belə maliyyə aktivləri effektiv faiz dərəcəsi metodu tətbiq olunaraq amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilir. Kreditlər və debitor borclarının tanınması dayandırılarsa və dəyərdən düşərsə əldə olunan mənfəət və zərər, mənfəət və zərər hesabatında əks olunur.

Maliyyə öhdəlikləri

İlkin tanınma

Maliyyə öhdəlikləri, ədalətli dəyərlə mənfəət və zərər, kreditlər və borclar və effektiv hedcinqdə hedcinq alətləri kimi göstərilən törəmə öhdəlikləri növlərinə bölünür. Cəmiyyət ona məxsus maliyyə öhdəliklərinin ilkin tanınma zamanı hansı növə aid olduğunu özü təyin edir.

Maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə, kredit və borclar isə onların əldə olunması ilə bağlı xərclərlə tanınır.

Cəmiyyətə məxsus maliyyə öhdəlikləri deyərək ticari və digər kreditor borcları, bank overdraftları, kreditlər və kreditor borcları, maliyyə təminatı müqavilələri və törəmə maliyyə alətləri başa düşülür.

Maliyyə öhdəliklərinin növbəti ölçülməsi

Maliyyə öhdəliklərinin növbəti ölçülməsi aşağıdakı kimi təsnifləşdirilir:

Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri

Müddəti təyin olunmuş maliyyə öhdəlikləri münasibətdə, mənfəət və ya zərərlər effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə olunaraq ödəmə müddəti başa çatana qədər saxlanılmış investisiyanın qalan ömründə mənfəət və ya zərəre silinməlidir. Satış üçün mövcud olan maliyyə öhdəlikləri dedikdə Cəmiyyət tərəfindən yaxın gələcəkdə satılmaq məqsədilə alınmış maliyyə aktivləri nəzərdə tutulur.

Bu kateqoriyaya hədcinq zamanı uçot tələblərinə cavab verməyən törəmə alətləri aiddir.

Satış üçün nəzərdə tutulmuş öhdəliklərdə gəlirlər və zərərlər mənfəət və zərər hesabatında göstərilir.

Cəmiyyət mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə heç bir maliyyə öhdəliyi göstərməmişdir.

Kreditlər və borclar

İlkin tanınmadan sonra, effektiv faiz dərəcəsi metodu tətbiq olunaraq faiz gəliri gətirən öhdəliklər amortizasiya edilmiş dəyərlə hesablanır.

Mənfəət və ya zərər amortizasiya prosesi zamanı və ya öhdəliyin tanınması dayandırılan zaman mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Maliyyə zəmanətli müqavilələr

Cəmiyyət tərəfindən buraxılan maliyyə zəmanətli müqavilələr, debitor tərəfindən müqavilə şərtlərinə əməl etməyərək vaxtında ödəniş etməzsə səhm sahibinə dəyən ziyanın ödənişini nəzərdə tutan müqavilələrdir. Maliyyə zəmanətli müqavilələr ilkin olaraq ədalətli dəyərdə öhdəlik kimi və müqavilənin bağlanmasına çəkilən xərclər daxil olmaqla qəbul edilir.

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə aləti üçün ədalətli dəyərin təyin edilməsində məqsəd, müəssisənin birbaşa daxil ola bildiyi daha səmərəli fəal bazarda, bu maliyyə aləti üçün balans tarixində əməliyyatın baş verə bildiyi qiymətə gəlib çatmaqdır. Əgər maliyyə aləti ilə bağlı bazar fəal deyilsə, onda müəssisə qiymətləndirmə metodundan istifadə edərək ədalətli dəyəri müəyyən edir. Qiymətləndirmə metodları sonuncu bazar əməliyyatlarının hayata keçirilməsi üzrə müstəqil, yaxşı məlumatlandırılmış və maraqlı olan tərəflər arasında razılaşmanı əhatə edir, əgər mümkündürsə, əslində eyni olan başqa bir alətin cari ədalətli dəyərinə istinad edir, pul vəsaitlərinin hərəkətinin təhlilini və opsiyon qiymətləndirmə modellərini diskontlaşdırır.

Maliyyə alətlərinin amortizasiya edilmiş dəyəri

Maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin amortizasiya edilmiş dəyəri, əsas məbləğ üzrə ödəmələr çıxılmaqla, effektiv faiz metodunun istifadəsi ilə ilkin məbləğ ilə ödəmə məbləği arasındakı hər hansı fərqi məcmu amortizasiyası üstəgəl və ya çıxılmaqla və dəyərdən düşmə və ya umidsiz borclar ilə əlaqədar hər hansı azalma çıxılmaqla maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınma zamanı qiymətləndirildiyi məbləğdir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərdən düşməsi

Müəssisə hər bir mühasibat uçotu balans tarixində maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri Cəmiyyətinin dəyərdən düşməsi haqqında hər hansı obyektiv sübutun olub-olmamağını müəyyən

edəcəkdir. Bir maliyyə aktivi və ya bir Cəmiyyət maliyyə aktivi yalnız və yalnız o zaman dəyərdən düşür və dəyərdən düşmə zərərləri baş verir ki, həmin aktivin ilkin tanınmasından sonra baş vermiş bir və ya daha çox hadisənin nəticəsi kimi dəyərdən düşmə haqqında obyektiv sübut olsun və həmin zərər hadisəsinin düzgün qiymətləndirilə bilən həmin maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri Cəmiyyətinin qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri olsun. Maliyyə aktivi və ya aktivlər Cəmiyyətinin qiymətdən düşməsi haqqında olan obyektiv sübut müşahidə oluna bilən, emitent və öhdəlik götürənin əhəmiyyətli dərəcədə maliyyə çətinliyi, faiz dərəcəsi və ya əsas ödənişlər ilə bağlı öhdəliyin yerinə yetirilməməsi yaxud qanun pozuntuları kimi müqavilənin pozulması, borc alanın iflasa uğraması və ya maliyyə cəhətdən yenidən təşkil olunması ehtimalı, borc alanlara təsir edən sənaye şəraitlərindəki arzu olunmaz dəyişikliklər kimi faktlara əsaslanır.

Müştərilərə verilmiş borc və avanslar

Müəssisə müştərilərə verilmiş borc və avans məbləğlərini birinci növbədə eyni dərəcədə əhəmiyyətli olan maliyyə aktivləri üçün ayrı-ayrılıqda və eyni dərəcədə əhəmiyyətli olmayan maliyyə aktivləri üçün ayrı-ayrılıqda və ya kollektiv şəkildə dəyərdən düşmə ilə bağlı obyektiv sübutun olub-olmamağını müəyyən edir. Əgər müəssisə müəyyən edirsə ki, fərdi olaraq qiymətləndirilmiş maliyyə aktivinin dəyərdən düşməsi haqqında heç bir obyektiv sübut yoxdur, əhəmiyyətli olub-olmamağından asılı olmayaraq o, həmin aktivi eyni kredit (borc) riski xüsusiyyətləri ilə maliyyə aktivləri Cəmiyyətuna daxil edir və onların ümumi şəkildə dəyərdən düşməsinə təyin edir. Dəyərdən düşmədən dəyən zərərləri tanınan və ya tanınmaqda davam edən dəyərdən düşmə üçün fərdi şəkildə müəyyən olunan aktivlər ümumi qiymətləndirmənin tərkibinə daxil edilmir.

Əgər qiyməti təyin edilməmiş kapital alətləri (ədalətli dəyəri düzgün qiymətləndirilə bilmədiyindən bu dəyerdə qiymətləndirilməyən) və ya törəmə aktivi (kapital aləti ilə əlaqəli və bu cür qiyməti müəyyən olunmamış kapital alətinin təqdim edilməsi ilə uçota salınan nizama salınmalıdır) ilə bağlı dəyərdən düşmədən dəyən zərərinin baş verməsi barədə obyektiv sübut varsa, oxşar bir maliyyə aktivi üçün cari bazar faizi gəlirliliyində diskontlaşdırılmış gözlənilən gələcək pul vəsaitinin hazırkı dəyəri arasındakı fərq kimi qiymətləndirilir.

Müəssisə balans dəyərini qiymətləndirilən gələcək nəgd pul axınlarının cari dəyərini maliyyə alətinin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə hesablanması ilə yenidən kalkulyasiya edir. Əgər ssuda, debitor borcu və ya müddəti bitənə qədər saxlanılan investisiya dəyişkən faiz dərəcəsinə malikdirsə, hər hansı korlanmadan zərəri hesablamaq üçün uçot dərəcəsi müqavilə əsasında təyin olunmuş cari effektiv faiz dərəcəsidir.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivlərinin (maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya oxşar maliyyə aktivləri Cəmiyyətinin bir hissəsi) tanınması yalnız və yalnız aşağıdakı hallarda dayandırılacaqdır:

- maliyyə aktivlərindən pul vəsaitlərinin hərəkətləri ilə bağlı müqavilə üzrə hüquqlar qüvvədən düşəndə; və
- Müəssisə maliyyə aktivlərinin pul vəsaitlərinin hərəkətlərini qəbul etmək üçün müqavilə üzrə hüquqları saxlayır, pul vəsaitlərini bir və ya bir neçə alıcıya ödəmək üzrə müqavilə öhdəliyini

nəzərdə tutur; ya (a) Müəssisə maliyyə aktivinin mülkiyyət hüququ ilə bağlı əsas etibarilə bütün riskləri və mükafatlarını köçürür, ya da (b) müəssisə maliyyə aktivinin mülkiyyət hüququ ilə bağlı əsas etibarilə bütün riskləri və ya mükafatlarını nə köçürür, nə də saxlayır.

Müəssisə köçürülmüş aktivə mülkiyyət hüququnun əsas etibarilə bütün riskləri və mükafatlarını nə köçürdüüyü, nə də saxladığı, habelə köçürülmüş aktivə nəzarəti saxladığı təqdirdə, müəssisə köçürülmüş aktivini onun davamlı iştirak dərəcədə tanımağa davam edir.

Müəssisənin davamlı iştirakı köçürülmüş aktivin zəmanət verilmə formasını alanda, müəssisənin davamlı iştirak həcmi aktivin məbləğinin aşağı və müəssisədən ödənilməsi (zəmanət məbləği) tələb edilə bilən qəbul edilmiş kompensasiyaların maksimum məbləğidir.

Müəssisənin davamlı iştirakı köçürülmüş aktivdə yazılı və ya satın alınmış opsiya (və ya hər ikisi) formasını alan zaman, müəssisənin davamlı iştirak həcmi müəssisənin yenidən ala bildiyi köçürülmüş aktivin məbləğidir. Buna baxmayaraq, ədalətli dəyərdə ölçülən aktivdə yazılı alıcı ("put") opsiyası olan halda, müəssisənin davamlı iştirak həcmi köçürülmüş aktivin ədalətli dəyərindən aşağı və opsiyanın icra edilməsi qiyməti ilə məhdudlaşdırılır.

Maliyyə öhdəlikləri

Müəssisə öz balansından maliyyə öhdəliyini ya müqavilədə müəyyən olunmuş öhdəlik yerinə yetirilməmiş, ya ləğv olunmuş və ya da müddəti bitmiş olsa kənarlaşdırıla bilər.

Başlıca olaraq müxtəlif şərtlərlə borc alətlərini mövcud borc alan və borc verən arasındakı mübadilə ilkin maliyyə öhdəliyinin dayandırılması və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması üçün uçota alınacaqdır. Eynilə, mövcud maliyyə öhdəliyinin və ya onun bir hissəsinin şərtlərinin əsaslı dəyişdirilməsi ilkin maliyyə öhdəliyinin dayandırılması və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması üçün uçota alınacaqdır. Dayandırılmış və ya digər bir tərəfə köçürülmüş maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə köçürülmüş hər hansı bir nağdsız aktivlər və ya götürülmüş öhdəliklər də daxil olmaqla ödənilmiş kompensasiya arasındakı fərq mənfəət və ya zərərdə tanınacaqdır.

Şərti aktiv və öhdəliklər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınır, lakin onların yerinə yetirilməsi ilə bağlı xərclərin yaranmasına ehtimallar reallıqdan uzaq olmayana qədər belə öhdəliklər açıqlanmalıdır.

Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınır, lakin onlarla bağlı iqtisadi səmərənin əldə olunacağı ehtimal edildikdə açıqlanmalıdır.

Törəmə maliyyə alətləri və hedcinq zamanı uçot

İlkin tanınma və növbəti ölçülmə

Cəmiyyət forvard valyuta müqavilələri və faiz mübadilələri kimi maliyyə alətlərini müvafiq olaraq xarici bazar riski və faiz dərəcəsi risklərini sığortalamaq üçün istifadə edir. Bu kimi törəmə maliyyə alətləri ilkin olaraq törəmə müqavilə aparılan gündəki ədalətli dəyərdə tanınır və sonralar ədalətli dəyərdə yenidən ölçülür. Törəmələr, ədalətli dəyər pozitiv olarkən maliyyə aktivləri, neqativ olarkən isə maliyyə öhdəlikləri kimi qəbul edilir.

Hesabat dövrü ərzində hedcinq zamanı uçot və ya effektiv hedcinqə məxsus effektiv olmayan hissəsi tələblərinə cavab verməyən, törəmənin ədalətli dəyərində baş verən dəyişikliklər mənfəət və zərər hesabatına silinir.

Forvard valyuta müqavilələrinin ədalətli dəyəri, forvard mübadilə dərəcəsi ilə müqavilə dərəcəsi arasındakı fərkdir.

Forvard mübadilə dərəcəsi oxşar ödənilmə tarixi bitən maliyyə alətləri müqavilələrinin cari mübadilə tarixinə olan dərəcələri ilə ölçülür. Faizli svop müqaviləsinin ədalətli dəyəri oxşar maliyyə aktivinin cari bazar qiymətinə əsaslanaraq hesablanır.

Hedc zamanı uçot məqsədləri üçün hedclər aşağıdakı növlərə ayrılır:

- ədalətli dəyər hedcinqi: tanınmış aktivin və ya öhdəliyin və ya tanınmamış serti öhdəliyinin ədalətli dəyərində dəyişikliklərə məruz qalmanın hedcinqi,
- pul vəsaitləri hərəkətinin hedcinqi: pul vəsaitlərində dəyişkənliyə məruz qalmanın hedcinqi, o, (i) tanınmış aktiv və ya öhdəliklə əlaqələndirilən ciddi bir riskə ya da yüksək ehtimalla proqnozlaşdırılan əməliyyata aiddir və
- xarici əməliyyatda xalis investisiyanın hedcinqi.

Hedcinqin başlanğıcında hedcinq əlaqəsinin rəsmi qeydiyyatı və sənədləşdirilməsi və hedcinqi qəbul etməyə görə müəssisənin risklərin idarəedilməsi məqsədi və strategiyası durur. Bu sənədləşməyə hedcinq alətinin, hedcinq edilmiş alət və ya əməliyyatın müəyyən olunması, hedcinq edilən riskin xüsusiyyəti və hedcinq edilmiş riskə aid edilə bilən pul vəsaitləri və ya hedcinq edilmiş maddənin ədalətli dəyərindəki dəyişikliklərə məruz qalmanın əvəzi ödənilən zaman müəssisənin hedcinq alətinin səmərəliliyini necə təyin edəcəyi daxildir. Hedcinq edilmiş risklərə aid edilə bilən pul vəsaitlərindəki və ya ədalətli dəyərdəki dəyişikliklərin əvəzedilməsinə nail olunmasında həmin ciddi hedcinq əlaqələri ucun orijinal olaraq sənədləşdirilmiş risklərin idarəetmə strategiyasına uyğun şəkildə hedcinqin yüksək səmərə verəcəyi gözlənilir.

Xəzinə səhmləri

Cəmiyyətin özünə məxsus səhmlərini (xəzinə səhmləri) yenidən aldıqda səhmin maya dəyəri ilə kapitaldan silinir. Qeyd olunan əməliyyat zamanı mənfəət və ya zərər heç nə silinmir. Lakin bazar dəyəri ilə maya dəyərindəki fərq kapitalın digər maddələrinin azalması və ya artmasına səbəb olur.

Torpaq, tikili və avadanlıqlar (Əsas vəsaitlər)

Tikili və avadanlıqlar onların maya dəyəri, toplanmış amortizasiya məbləği və dəyərdən düşmə fərqi çıxılmaqla hesabatda öz əksini tapır. Maya dəyəri dedikdə tikili və avadanlıqların hissələrinin dəyişdirilməsinə çəkilən xərclər, uzunmüddətli tikinti müqavilələri zamanı çəkilən borclar üzrə məsrəflər (tanınma meyarlarına uyğun gələrsə) daxil olmaqla hesablanır. Eyniylə əsaslı təftişin aparılması zamanı yoxlamaya çəkilən məsrəflər, tanınma meyarlarına uyğun gəldikdə, tikili və avadanlıqların balans dəyərində əvəzləşdirmə kimi tanınır. Tikili və avadanlıqlara çəkilən bütün digər xərclər cari dövrün xərcləri kimi tanınaraq mənfəət və zərər hesabına silinir.

Torpaq və binalar, binaların amortizasiya məbləğinin və yenidənqiymətləndirmədən sonra baş vermiş dəyərdən düşmə məbləğinin ədalətli dəyərdən çıxılması ilə hesablanır. Yenidənqiymətləndirmə, yenidən qiymətləndirilmiş aktivin ədalətli dəyərindən balans dəyərindən fərqlənmədiyindən əmin olmaq üçün tez-tez aparılır.

Əgər yenidənqiymətləndirmə nəticəsində aktivin balans dəyəri azalarsa, bu zaman həmin azalma mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınmalıdır. Lakin, əgər əvvəlki tarixlərdə aparılan yenidənqiymətləndirmə nəticəsində hər hansı yenidənqiymətləndirmə artımı yaranmışsa və o artım yenidənqiymətləndirmə başlığı altında kapitalın kreditinə yazılmışsa, hər hansı növbəti

hesabat tarixində yaranan azalma yenidənqiymətləndirmə hesabının kredit qalığı müqabilində həmin hesabın debitinə yazılmalıdır.

Bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülmüş artımın məbləği aktivin yenidənqiymətləndirilmiş balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiyası ilə aktivin ilkin dəyəri əsasında tanınan amortizasiyası arasındakı fərqi təşkil edir. Yenidənqiymətləndirmə tarixinə hər hansı yığılmış amortizasiya məbləği aktivin ümumi balans dəyərində qarşı silinir, xalis məbləğ isə yenidən qiymətləndirilən məbləğə bərabər olması üçün yenidən təqdim edilir. Satış zamanı, satılan aktivin yenidənqiymətləndirmə ehtiyatındakı payı bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

Aktivlərin amortizasiyası azalan qalıq dəyəri metodu tətbiq edilməklə ehtimal olunan faydalı istismar müddəti boyunca aşağıdakı qaydada hesablanır:

- Binalar və tikililər 25 il və ya illik 7%
- İT yüksək texnologiya avadanlığı və Nəqliyyat vasitələri 7 il və ya illik 25%
- Maşın avadanlığı 8 il və ya 20%
- Ofis avadanlığı, mebel və təsərrüfat inventarları 8 il və ya illik 20%
- Sair əsas vəsaitlər 8 il və ya illik 20%

Torpaq, tikili və avadanlıqlar obyektinin balans dəyərini tanınması, aktivin silinməsi (satışı) nəticəsində və ya aktivin istifadəsindən və ya onun silinməsindən (satışından) gələcəkdə iqtisadi səmərənin əldə ediləcəyi ehtimal olunmadığı hallarda dayandırılır. Torpaq, tikili və avadanlıq obyektinin tanınmasının dayandırılması üzrə yaranan gəlir və ya zərər (bu obyektin balans dəyəri ilə xaricəmə üzrə xalis daxiləmə məbləği arasındakı fərq kimi müəyyənləşdirilir) aktivin tanınmasının dayandırıldığı ildə mənfəət və zərər hesabatında göstərilir.

Aktivlərin son qalıq dəyərləri, faydalı istifadə müddəti və amortizasiya metodları hər hesabat tarixinin sonunda yenidən baxılır və uyğun gələrsə perspektiv şəkildə düzəlişlər edilir.

Qeyri- maddi aktivlər

Ayrıca alınmış qeyri-maddi aktivlər ilkin olaraq onların əldə edilməsinə çəkilmiş xərclərlə tanınır. Biznes birləşməsi nəticəsində əldə edilmiş qeyri-maddi aktivlər alış tarixinə olan ədalətli dəyərlə ölçülür. İlkin tanınmadan sonrakı hesabat tarixlərində qeyri-maddi aktivlər, onlara üçün hesablanmış amortizasiya və dəyərdən düşmə çıxıldıqdan sonra olan dəyərlə hesablanırlar. Daxili imkanlar hesabına yaradılmış qeyri-maddi aktivlərə sərf edilmiş xərclər, aktivlərin hazırlıqla bağlı xərcləri istisna olmaqla, kapitallaşmayaraq onların baş verdiyi tarixdə mənfəət və zərəmə silinir.

Qeyri-maddi aktivlərin faydalı istifadəsi müddətli və müddətsiz ola bilər.

İcarə (Lizinq)

Maliyyə icarəsi (lizinq) razılaşmalarının müəyyən edilməsi və ya lizinqin başlanğıc tarixində olan razılaşmaya və ya aktivlə bağlı razılaşmaya dair istifadə hüququna əsaslanır.

Əməliyyat icarəsi (kirayə) aktiv kimi tanınmır və xidmət müqaviləsi razılaşmasına əsaslanır.

Borclar üzrə məsrəflər

Şərtlərə cavab verən aktivin əldə olunması, tikilməsi və ya istehsalı ilə birbaşa əlaqəli olan borclar üzrə məsrəflər, həmin aktivin dəyərini bir hissəsi kimi kapitallaşdırılmalıdır. Bütün digər hallarda

borclar üzrə məsrəflər baş verdiyi tarixdə mənfəət və zərərə silinir. Borclar üzrə xərclərə faiz dərəcəsi və borcun əldə edilməsinə çəkilən digər xərclər daxildir.

Nizamnamə kapitalı

Təsisçi payları Nizamnamə kapital kimi təsnifləşdirilir.

Pul vəsaitləri və qısamüddətli depozitlər

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nəğd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir.

Pul vəsaiti hərəkətinin məqsədləri üçün, pul vəsaitləri və onun ekvivalentləri yuxarıda göstəriləndiyi kimi pul vəsaitləri və qısamüddətli depozitlərdən (bank overdraftları istisna olmaqla) ibarətdir.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar iki göstəridən ən aşağı malik olan qiymət üzrə əks etdirilir:

- Maya dəyəri
- Xalis satış dəyəri

Ehtiyatların maya dəyəri birinci satınalmaların qiyməti üzrə (FIFO metodu) hesablanır. Hazır məhsulun və bitməmiş istehsalın maya dəyərində xammal və material xərcləri, istehsal işçilərinin əmək haqqı xərcləri, sair birbaşa xərclər, həmçinin inzibati xərclərin müvafiq hissəsi daxil edilir. Xalis satış dəyəri – adi təsərrüfat fəaliyyəti zamanı qiymətləndirilmiş mümkün satış qiyməti ilə satış üzrə fərqlər arasındakı fərq məbləğidir. Ehtiyatların dəyərində, bu xammal və material ehtiyatlarının əldə edilməsi ilə bağlı olan və müvafiq pul axının hədcinqləşdirilməsi alətləri üzrə mənfəət və zərərlər hesabından keçirilmiş zərərlər daxil edilir.

Alicılar və sifarişçilərin debitor borcları

Alicılar və sifarişçilərlə hesablaşmalar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Sonradan isə qiymətdən düşmə ehtiyatlarının (rezervlərinin) yaradılması metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər ilə

uçota alınır. Alicılar və sifarişçilərin debitor borcları üzrə qiymətdən düşmə ehtiyatları (rezervi) o halda yaradılır ki, elə obyektiv sübutlar mövcuddur ki, Cəmiyyət tərəfindən ilkin maliyyələşmə nəticəsində yaranmış bütün debitor borclarının yığılması mümkün deyildir və ya bütün debitor borclarının ödənilməsi mümkünsüzdür. Ehtiyatların (rezervin) məbləği aktivin balans dəyəri ilə pul vəsaitləri axınının effektiv faiz dərəcəsi nəzərə alınan fərz edilən diskontlaşdırılmış dəyəri arasındakı fərkdir. Ehtiyatların (rezervin) yaradılması və ya dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

Ümitsiz və şübhəli borclara ehtiyatlar aşağıdakı faiz dərəcələrinə əsasən müəyyən edilir:

- vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş borclar – 30 günədək 0%
- ödəmə müddətindən 31 gündən 90 günədək gecikmə 10%

- ödəmə müddətindən 91 gündən 180 günədək gecikmə 30%
- ödəmə müddətindən 181 gündən 365 günədək gecikmə 60%
- ödəmə müddətindən 365 gündən çox gecikmə 100%

Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Maliyyə risklərinin faktorları

Cəmiyyətin fəaliyyəti bir sıra maliyyə risklərinə meyillidir: bazar riski (valyuta riskləri, faiz dərəcələrinin dəyişməsinin ədalətli dəyərə təsir riski və qiymət riski daxil olmaqla); kredit riski; likvidlik riski və faiz dərəcələrinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axınına təsir riski. Cəmiyyətin risklərin idarə olunması üzrə proqramı, maliyyə risklərinin qabaqcadan müəyyən edilə bilinməməsi amilinə cəmləşdirilmişdir (fokusuna yığılmışdır) və Cəmiyyətin fəaliyyətinin maliyyə nəticələrinə potensial əlverişsiz təsirinə minimallaşdırılmasına yönəldilmişdir. Cəmiyyət müəyyən risklərin hedcinqləşdirilməsi üçün törəmə maliyyə alətlərindən istifadə edir.

(a) Bazar riski

Valyuta riski

Cəmiyyət beynəlxalq iqtisadi əlaqələrə malik deyildir və fəaliyyəti ancaq Azərbaycan Respublikasının coğrafi ərazisi ilə məhdudlaşır və ona görə də, xarici valyuta kurslarının dəyişməsindən valyuta risklərinə meyilli deyildir. Gələcək kommersiya sövdələşmələri, tanınmış aktivlər və öhdəliklər, həmçinin xarici şirkətlərə netto- investisiyalara münasibətdə mübadilə kurslarının dəyişməsi riski yoxdur.

Qiymət riski

Cəmiyyət mallar üzrə qiymət riskinə mübtəla deyildir. Qiymətlər xidmət bazarında tələbatdan, göstərilən xidmətlərin keyfiyyətindən və bu xidmətləri təklif edən digər Cəmiyyətlərlə rəqabətdən formalaşır və tənzimlənir.

(b) Kredit riski

Cəmiyyət əhəmiyyətli kredit risklərinə mübtəla deyildir. Cəmiyyətdə etibarlı kredit tarixinə məxsus olan alıcıların ödəmə qabiliyyətli olmasına inamı təmin edən prosedurlar işlənmişdir. Törəmə alətlərlə sövdələşmələr və pul əməliyyatları yalnız yüksək ödəmə qabiliyyəti olan maliyyə institutları üçün kredit riskini məhdudlaşdıran prosedurlar işlənmişdir.

(c) Likvidlik riski

Likvidlik riskinin ehtiyatkarlıqla idarə edilməsi pul vəsaitləri və dövriyyədə olan qiymətli kağızların kifayət qədər həcmnin saxlanması, açılmış kredit xəttləri vasitəsilə adekvat maliyyələşmə imkanlarını və ortaya çıxma biləcək disbalans hallarında operativ idarəetmə imkanlarını nəzərdə tutur.

(d) Faiz dərəcəsinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axınına təsiri riski

---

Cəmiyyət faiz gəliri gətirən əhəmiyyətli məbləğdə aktivlərə və öhdəliklərə malik olmadığından, mənfəət və pul vəsaitlərinin əməliyyat axınları, əsasən bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsindən asılı deyildir.

Ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi

Aktiv bazarda dövriyyədə olmayan maliyyə alətlərinin (birjadan kənar maliyyə alətləri) ədalətli dəyərini qiymətləndirilməsi müxtəlif qiymətləndirmə metodları vasitəsilə müəyyən edilir. Cəmiyyət hesabat tarixinə bazaar şəraitindən asılı olaraq mövcud olan bir neçə qiymətləndirmə metodundan istifadə edir. Uzunmüddətli borcların ədalətli dəyərini müəyyən edilməsi üçün analoji alətlər üçün birja qiymətləri və ya dilerlərin kotirovkaları tətbiq edilir. Qalan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edilməsi üçün hesablama pul vəsaitləri axınının diskontlaşdırılması metodu istifadə edilir. Faiz svoplarının ədalətli dəyəri pul vəsaitlərinin gələcək axınının törəmə dəyəri kimi hesablanır.

5. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mühasibat təxminləri və fərziyyələri

Cəmiyyət növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğinə təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təminlərə əsasən təhlil edir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşakar mülahizələr və fərziyyələr irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşakar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Müştəri debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə zərərlər

Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının vergi, sosial sığorta, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müvafiq normativ-hüquqi aktlarla tənzimlənir.

6. Seqment haqqında məlumat

Başlangıç (tarixi) seqmenti – iqtisadi seqment

Rəhbərlik, yatırılacaq ehtiyatlar barədə qərar qəbul etmək və maliyyə nəticələrini qiymətləndirmək üçün törümə müəssisələrin nəticələrinə nəzarət edir. Seqmentin maliyyə göstəriciləri əməliyyat mənfəət və zərərinə əsaslanaraq qiymətləndirilir, aşağıdakı cədvəldə göstəriləndiyi kimi maliyyə hesabatlarında əməliyyat mənfəət və zərərinə ayrı göstərilir. Cəmiyyətin maliyyələşdirilməsi (maliyyə xərcləri və maliyyə gəlirləri daxil olmaqla) və mənfəət vergisi Cəmiyyət səviyyəsində idarə olunaraq seqmentlərinə aid edilmir.

Coğrafi seqment

Cəmiyyətin iqtisadi seqmenti bir coğrafi seqmentdə fəaliyyət göstərməkdir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçib və əsas fəaliyyət sahəsi Azərbaycan Respublikasının coğrafi ərazisidir.

7. Əsas əməliyyat gəlirləri

Əsas əməliyyat gəlirləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2022-ci il	2021-ci il
Malların satışı	15 670 854.14	13 530 997.95
Xidmətlərin göstərilməsi	-	-
Satılmış malların maya dəyəri	(14 349 357.82)	(11 833 652.20)
Xalis satış dəyəri	1 321 496.32	1 697 345.75

8. Marketing və satış xərcləri

Marketing və kommersiya xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2022-ci il	2021-ci il
Reklam xərcləri	-	-
Marketing xərcləri	-	-
	-	-

9. Əmək haqqı xərcləri

Əmək haqqı xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2022-ci il	2021-ci il
Əmək haqqı	(264 925.63)	(283 804.74)
Sosial sığorta ayırmaları	(53 792.15)	(68 789.67)
	318 717.78	352 594.41

10. Maliyyə xərcləri+/(gəlirləri-)

Maliyyə xərcləri +/(gəlirləri -) aşağıdakılardan ibarətdir:

	2022-ci il	2021-ci il
Faiz xərcləri	(37 836.09)	(3 566.68)
Bank xidmət haqları	(13 008.20)	(12 744.23)
	50 844.29	16 310.91

11. İnzibati və idarəetmə xərcləri

İnzibati xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2022-ci il	2021-ci il
Torpaq, tikili, avadanlıq amortizasiya xərcləri	(132 655,77)	(56 071,53)
Dəftərxana ləvazimatı və təsərrüfat xərcləri		
İcarə xərcləri	(10 006,20)	(29 384,19)
Rabitə xərcləri	(5 386,77)	(6 151,56)
Sığorta xərcləri	(70 929,01)	(73 206,6)
Kommunal xərclər	(10 917,19)	(6 467,44)
Xidmətlər və servis xərcləri		
Yanacaq xərcləri	(54 340,38)	(121 283,5)
Sertifikasiya xərcləri		
Nəqliyyat xərcləri	(12 160,00)	(26 860,00)
İT və proqram təminatı xərcləri		
Digər xərclər	(60 069,42)	
Əmlak vergisi	(8 441,25)	(930,37)
Torpaq vergisi		(2 731,00)
	364 905.99	323 086.19

12. Fövqaladə xərclər+/(gəlirlər-)

Fövqaladə xərclər +/(gəlirlər -) aşağıdakılardan ibarətdir:

	2022-ci il	2021-ci il
Məzənnə fərqlərindən zərərler	-	-
Ümitsiz borclara ehtiyatlar üzrə xərclər	-	-
	-	-

13. Qısamüddətli debitor borcları

Qısamüddətlin debitor borcları aşağıdakılardan ibarətdir:

	2022-ci il	2021-ci il
Alicılar və sifarişçilərin debitor borcları	-	-
Ümitsiz borclar və qiymətdən düşmə üzrə ehtiyatlar (rezervlər)	-	-
Alicılar və sifarişçilərin debitor borcları – netto	-	-
İcarə (lizinq) üzrə debitor borcları	-	-
Çıxılır: Əlaqəli tərəflərə verilmiş uzunmüddətli borclar	-	-
Qısamüddətli debitor borcları	-	-

Debitor borclarının ədalətli dəyəri aşağıdakı kimidir:

	2022-ci il	2021-ci il
Alıcılar və sifarişçilər debitor borcları	-	-
İcarə üzrə debitor borcları	-	-
	-	-

14. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2022-ci il	2021-ci il
Kassa	-	-
Bank hesablaşma hesabları	1 938 408,07	2 091 419.38
	1 938 408,07	2 091 419.38
Bank hesablarında pul vəsaitlərindən:		
• Milli valyutada bank hesabları	1 938 408,07	2 091 419.38
• Xarici valyutalarda bank hesabları	-	-
	1 938 408,07	2 091 419.38

15. Sair qısamüddətli aktivlər

Sair qısamüddətli aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir

	2022-ci il	2021-ci il
Əvəzləşdirilən vergi və icbari ödənişlər üzrə aktiv	-	-
Verilmiş qısamüddətli avanslar	-	-
Gələcək dövrlərin xərcləri	(127 616.94)	(296 558.16)
	(127 616.94)	(296 558.16)

16. Torpaq, tikili, avadanlıqlar

Torpaq, tikili və avadanlıqlar aşağıdakılardan ibarətdir:

	Maşın avadanlıq	İT və yüksək texnologiya	Nəqliyyat vasitələri	Bina
1 yanvar 2021 tarixinə balans dəyəri	102 422,12	10 959.08	25 515,89	7 150 767, 01
Daxilolmalar	46 950,00	2 173,73	45 932,20	
Xaricolmalar				
Amortizasiya ayırmaları	(34 964,78)	(3 283,20)	(23 623,45)	(6 610 784, 62)
31 dekabr 2021 tarixinə balans dəyəri	114 407,34	9 849,61	47 824,64	539 982.39
Daxilolmalar	353 193,89	1 487,28	4 237,29	56,163
Xaricolmalar				
Amortizasiya ayırmaları	(109 908,04)	(6 140,90)	(23 035,88)	(37 798,78)
31 dekabr 2022 tarixinə balans dəyəri	357 693,19	5 195,99	29 026,05	502 183,61

17. Ehtiyatlar

Ehtiyatlar aşağıdakılardan ibarətdir

	2022-ci il	2021-ci il
Xammal və materiallar	1 010 210.38	2 237 544.96
	1 010 210.38	2 237 544.96

18. Cari vergi öhdəlikləri

Cari vergi öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2022-ci il	2021-ci il
Cari vergi öhdəlikləri	-	-
Sosial sığorta öhdəlikləri	-	-
İşsizlik sığortası öhdəlikləri	-	-
İcbari tibbi sığorta öhdəlikləri	-	-
	-	-

19. Qısamüddətli kreditör borcları

Qısamüddətli kreditör borcları aşağıdakılardan ibarətdir

	2022-ci il	2021-ci il
Qısamüddətli ticari kreditör borcları	-	-
İşçi heyətinə qısamüddətli kreditör borcları	-	-
Sair kreditör borcları	-	-
	-	-

20. Sair qısamüddətli öhdəliklər

Sair qısamüddətli öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir

	2022-ci il	2021-ci il
Təhtəlhesab öhdəliklər	(1 158 704,49)	(155 948,83)
Alınmış avanslar	-	-
	29,006	23,601

21. Nizamnamə kapitalı

Cəmiyyətin 31 dekabr 2022-ci il və 31 dekabr 2021-ci illər üçün elan edilmiş nizamnamə kapitalı 100 manat təşkil edir və nominal dəyəri 1.00 manat olmaqla 100 paydan ibarətdir.

	2022-ci il		2021-ci il	
	Paylar, ədəd	Məbləğ, manat	Paylar, ədəd	Məbləğ, manat
“Olimp Mühəndis Xidmətləri” məhdud məsuliyyətli cəmiyyət (VÖEN 1001117811)	1 000 000	1 000 000	20	20
	1 000 000	1 000 000	20	20

22. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

	2022-ci il	2021-ci il
Cari mənfəət vergisi xərci	(149 887,32)	(187 459,98)
Təxirə salınmış vergi xərci /(Gəliri)		-
İl üzrə mənfəət vergisi xərci /(Gəliri)	(149 887,32)	(187 459,98)

Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin tutuşdurulması aşağıda göstərilir:

	2022-ci il	2021-ci il
MHBS-na əsasən vergitutmadan əvvəlki mənfəət / (zərər)	749 436,58	937 299,90
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vergi dərəcəsinə əsasən hesablanmış mənfəət vergisi xərci (2022-ci il - 20%; 2021-ci il - 20%);	(149 887,32)	(187 459,98)
Maliyyə nəticələri haqqında hesabat		
- Sadələşdirilmiş vergi üzrə fərqlər		
- Vergi məqsədləri üçün qəbul edilməyən xərclər		
İl üzrə təxirə salınmış mənfəət vergisi xərci (gəliri)		

MHBS və Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması çərçivəsində aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqləri əmələ gəlir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə təxirə salınmış vergi aktivlərinin (öhdəliklərinin) baş verməsinə səbəb olan müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri aşağıda göstərilir:

	2022-ci il	2021-ci il
Müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri azalır / vergi bazasını artırır	-	-
Əvvəlki illərin təsdiq olunmuş vergi zərərləri		
Hesablanmış xərclər – ümitsiz və şübhəli borclara ehtiyatlar	-	-
Qeydə alınmış təxirə salınmış vergi aktivləri	-	-
Amortizasiya xərcləri		
Hesablanmış xərclər		
Qeydə alınmış təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	-	-
Netto vergi aktiv (+) və ya vergi öhdəliyi (-)	-	-

23. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri

Məhkəmə prosedurları. Cəmiyyətə qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar, Cəmiyyətin rəhbərliyi öz təxminlərinə, daxili və peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Cəmiyyətin əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair Rəhbərliyin şərtlərinə müvafiq orqanlar tərəfindən etiraz edilə bilər.

Azərbaycanın vergi orqanları qanunvericiliyi şərh edərkən və vergilərin məbləğini müəyyənləşdirərkən daha sərt mövqe nümayiş etdirə bilər və keçmişdə etiraz edilməyən əməliyyat və fəaliyyətə yenidən baxıla bilər. Bunun nəticəsində, Cəmiyyətə qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər. Azərbaycanda vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Rəhbərlik hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şərhini düzgündür və vergi, xarici valyuta və gömrüklə bağlı Cəmiyyətin mövqeləri qorunacaqdır. Müvafiq olaraq, 31 dekabr 2022-ci il tarixinə potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Qüvvəyə minmiş Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinə dəyişikliklərin 18-ci Maddəsinə uyğun olaraq, vergi orqanları qarşılıqlı surətdə asılı olan tərəflər arasında qeyri-bazar qiymətləri ilə aparılan əməliyyatlar və qiyməti bazar qiymətlərinin 30%-dən çox fərqlənən əməliyyatlar üzrə bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı düzəlişlər apara və əlavə vergi öhdəlikləri tətbiq edə bilərlər.

Kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliyi olmamışdır (31 dekabr 2021-ci il: öhdəlik olmamışdır).

24. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Əlaqəli tərəflər və ya əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakılardan ibarətdir:

- (a) Cəmiyyətin birbaşa, dolayısı yolla və ya hər hansı bir üçüncü tərəf vasitəsilə nəzarət etdiyi, nəzarətində olduğu və ya bərabər nəzarət altında olduğu tərəflər (buraya ana şirkətlər, törəmə müəssisələr, eyni səviyyədə olan törəmə müəssisələr aiddir); Cəmiyyətin fəaliyyətində marağı və bu fəaliyyətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmək imkanı olan şəxslər; və Cəmiyyətin fəaliyyətinə ortaqlıq nəzarət həyata keçirən şəxslər;
- (b) Assosiasiya edilmiş müəssisələr – Cəmiyyət tərəfindən fəaliyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərilə biləcək, lakin törəmə və ya birgə müəssisə olmayan tərəflər;
- (c) Cəmiyyətin tərəf kimi çıxış etdiyi birgə müəssisələr;
- (d) Cəmiyyətin və ya ana şirkətin idarə heyətinin üzvləri;
- (e) (a) və (d) bəndlərində göstərilən şəxslərin ailə üzvləri;
- (f) (d) və ya (e) bəndlərində göstərilən şəxslər tərəfindən birbaşa və ya dolayısı yolla səsvermə hüquqlarının əhəmiyyətli hissəsini əlində cəmləşdirən nəzarətdə olan tərəflər, müəssisələr və birgə müəssisələr aiddir; və ya
- (g) İş müddəti bitdikdən sonra Cəmiyyətin keçmiş işçiləri və ya Cəmiyyətin əlaqəli olduğu şəxs tərəfindən alınacaq mükafatlar.

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla eyni Cəmiyyətin nəzarəti altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edərkən ona təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

Aşağıda qeyd olunan məbləğlər əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranmış və 31 dekabr 2022 və 2021-ci illər üzrə məcmu gəlir hesabatına daxil edilmişdir.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar Xərclər - /Gəlirlər +	31 dekabr 2022-ci il		31 dekabr 2021-cu il	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	-	-	-	-

25. Risklərin idarə edilməsi

Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit riski, bazar riski, coğrafi risklər, valyuta riski, likvidlik riski və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Bazar riski

Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqələr ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda müəyyən edilmiş limitdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısı alınır. Qəbul edilmiş normalar ilə uzunmüddətli borcların bazar dəyəri onların daşınan dəyərlə dəyişə bilər.

Aşağıdakı bölmələrdə analizlərin həssaslığı 31 dekabr 2022-ci və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərə daxildir. Həssaslıq analizləri təmiz borcun miqdarı, xarici valyutalarda maliyyə alətlərinin proporsiyası, törəmələrin və hedcinq dizaynları əsasında hazırlanmışdır

- Aşağıdakı fikirlər həssaslıq analizlərini hesablayarkən edilmişdir:
- Mühasibat balansı həssaslığı yalnız törəmələrə və satış üçün mümkün olan borc alətlərlə əlaqəlidir
- Gəlir bəyanatının həssaslığı il ərzində faiz gəlirlərində qəbul edilən faiz dərəcələrinin dəyişməsinin, 31 dekabr 2022-ci ilə qalmış qeyri-ticarət maliyyə aktiv və öhdəliklərinin və hedcinq alətlərinin effektidir.
- Kapitalın həssaslığı, satış üçün mümkün olan maliyyə aktivlərinin yenidən hesablanması, hər hansı hedcinq birləşməsi və mübadilələrin nəgd pul hərəkətinin hedcinqi kimi müəyyən edilməsi və faiz dərəcələrində qəbul edilən dəyişikliklər əsasında hesablanır. Kapitalın həssaslığı, vaxtı çatmış aktiv və mübadilə əsasında analiz edilir.

➤

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətinin gələcək nağd pul axınlarının ədalətli dəyərini bazar faizlərində dəyişikliklər səbəbdən təəddüd edəcəyi riskdir. Cəmiyyətin bazar faiz dərəcələrinin dəyişilmə riskinə məruz qalması, Cəmiyyətin əsas uzunmüddətli borc öhdəlikləri ilə əlaqəlidir.

Cəmiyyət faiz dərəcəsi riskini, balans olunmuş sabit və dəyişkən dərəcəli kredit portfeli və borclarına malik olmaqla idarə edir. Cəmiyyətin siyasəti borclarını 100 % sabit faiz dərəcəsi ilə saxlamaq və borcları dayandırılmış əməliyyatlardan çıxarmaqdır.

Faiz dərəcəsi həssaslığı

Cəmiyyətin vergitutmadan əvvəlki gəlirinin digər bütün dəyişənlər sabit saxlanılaraq, faiz dərəcələrində mümkün olan həssaslığı riski yoxdur.

Xarici valyuta riski

Xarici valyuta riski maliyyə alətinin gələcək nağd pul axınlarının ədalətli dəyərini xarici valyuta dərəcəsinə dəyişikliklər səbəbdən təəddüd edəcəyi riskdir. Cəmiyyətin xarici valyuta dərəcələrində dəyişiklik riskinə məruz qalması, Cəmiyyətin əməliyyat fəaliyyəti (gəlir və xərcə başqa valyutada göstərilərkən) və investisiyaları ilə əlaqəlidir.

Cəmiyyət xarici valyuta riskini 24 ay ərzində təsir edən əməliyyatları sığortalamaq ilə idarə edir. Vacib olan əməliyyatlar heç bir vaxt limiti olmadan sığortalanır.

Kredit riski

Cəmiyyətin kredit riski konsentrasiyası üçün potensial müzakirə mövzusu olan maliyyə aktivləri pul və debitor borclarından ibarətdir. Cəmiyyətin pul depozitləri mötəbər maliyyə idarələrində yerləşdirilmişdir.

Qiymət Riskləri

Qiymət riski bazar qiymətlərinin dəyişməsi nəticəsində, bu dəyişikliklərin konkret qiymətli kağıza və ya onu yerləşdirən tərəfə məxsus amillərdən və ya bazarda alınıb-satılan bütün qiymətli kağızlara təsir göstərən amillərdən asılı olaraq, maliyyə alətinin dəyərini dəyişməsi ilə əlaqədar riskdir. Cəmiyyət ümumi və ya xüsusi bazar dəyişmələrindən yaranan qiymət risklərinə məruz qalır.

Həssaslıq təhlilinin məhdudiyətləri

Yuxarıda göstərilən cədvəllərdə qeyd olunan təsirlər yalnız bir təxminin dəyişməsinə və bu zaman digər təxminlərin sabit qaldığını nəzərdə tutur. Reallıqda isə, təxminlər və digər faktorlar arasında korrelyasiya mövcuddur. O da qeyd edilməlidir ki, bu həssaslıq münasibətləri xətti şəkildə deyil, və bu nəticələri daha böyük və ya daha kiçik təsirləri ölçmək üçün interpolyasiya və ya ekstrapolyasiya etmək olmaz.

26. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

Hesabat tarixindən sonra əhəmiyyətli hadisələr baş verməmişdir.